

[Aksel Larson.]

år. Jeg har ikke erklæret, at jeg syntes, det var i orden. Jeg mener naturligvis, at de pågældende burde stemme på partiet, men det kan hverken ministeren eller jeg gøre noget ved.

Indenrigsministeren (Hans Hækkerup): Jeg beklager i allerhøjeste grad misforståelsen. Det er mine åndsevner, det er galt med.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Holger Eriksen: Jeg foreslår, at de fire lovforslag henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Første næstformand (From): Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget for forretningsordenen har afgivet betænkning og indstilling angående folketingets samtykke i henhold til grundlovens § 57. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om nedslag i skatteansættelsen for folkepensionister m. fl. har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje. (Ændringer i retskredsinddelingen m. v.) har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Medlemmer af folketinget Alfred Bøgh, Chr. R. Christensen, Henry Christensen, Jens Chr. Christensen, Erik Eriksen, Foged, Gottschalk-Hansen, Thisted Knudsen, Poul Møller, Jacob Sørensen, Poul Sørensen, Thestrup og H. C. Toft har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om den amtskommunale beskatning.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Alfred Bøgh): På forslagsstillernes vegne tillader jeg mig herved at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om den amtskommunale beskatning.

Forslaget går ud på at ændre fordelingen af den del af amtsbeskatningen, som udskrives på kommunerne. Denne fordeling, der nu sker med halvdelen efter grundværdier og halvdelen efter indkomst, foreslås med virkning fra det kommende skatteår foretaget alene på grundlag af de skattepligtige indkomster i kommunerne.

Som bekendt skal det beløb, der skal udskrives som skat til amtskommunen, efter den gældende lov tilvejebringes dels ved direkte udskrivning af amtskommunal grundskyld og ejendomsskyld i henhold til den kommunale ejendomsskattelev, dels ved ligning på kommunerne i amtsråds kredsen. Forholdet mellem det beløb, der skal udskrives direkte på de enkelte ejendomme, og det beløb, der skal udskrives på kommunerne, er fastsat i loven, og loven bestemmer også, hvorledes udskrivningen på kommunerne skal fordeles på disse.

Lovens regler går nærmere ud på, at halvdelen af den del af udskrivningen, som ikke dækkes af den fikserede amtskommunale ejendomsskyld, skal udskrives som amtskommunal grundskyld, dog højst med 14 promille. Det resterende pålignes derpå sognekommunerne med

1) halvdelen i forhold til summen af de til hver kommune afgiftspligtige grundværdier i det foregående skatteår og

2) halvdelen i forhold til summen af de indkomstansættelser, der i henhold til § 8 i lov vedrørende personlig skat til kommunen i hver af kommunerne i det foregående skatteår har været lagt til grund ved ligningen af skat til opholdskommunen.

Forslaget går altså i al sin enkelhed ud på, at det ene led i fordelingsreglen — bestemmelsen om, at halvdelen af udskrivningen på kommunerne fordeles efter grundværdi — skal falde væk, således at hele bidraget fra kommunerne fordeles efter indkomst. Dette forslag har følgende begrundelse:

Da den gældende ordning blev indført i 1961, var det tanken, at amtskommunerne,

[Alfred Bøgh.]

som indtil da havde været henvist til beskatning af fast ejendom som eneste indtægtskilde, skulle have et noget bredere beskatningsgrundlag. Det er dog åbenbart, at grundværdierne stadig har overordentlig stor betydning for fordelingen af de amtskommunale udgifter, idet grundværdierne først beskattes direkte med indtil 14 promille og derpå indirekte med halvdelen af udskrivningen på kommunerne.

Allerede før lovens vedtagelse blev der udtrykt betænkelighed ved ordningen. Både De samvirkende Sognerådsforeninger og Amdsrådsforeningen gjorde opmærksom på, at udskrivningen ville falde for tungt på grundværdierne, og begge disse foreninger anmodede om, at der i stedet for den ordning, vi nu har, måtte blive tilvejebragt hjemmel for en direkte amtskommunal indkomstskat. Dette ønske blev imidlertid ikke imødekommet.

Når forslagsstillerne nu mener, at tiden må være inde til en fornyet overvejelse af rimeligheden af den amtskommunale beskatningsordning, skyldes det navnlig de seneste års stærke stigning i den amtskommunale udskrivning. Denne stigning har bevirket, at forudsætningerne for den i 1961 tilvejebragte ordning nu må anses for helt forrykkede. Dette fremgår af de nøgne tal. I de to sidste år før nyordningens indførelse — altså medens amtskommunerne endnu var henvist til at udskrive alene på fast ejendom — udgjorde gennemsnitsgrundskyldpromillen henholdsvis 20,45 og 21,17. I det første år efter ændringen, regnskabsåret 1961-62, faldt gennemsnitspromillen for den direkte udskrivning til 9,45, og lægger man hertil den indirekte udskrivning efter grundværdier, når man op på en samlet promille for 1961-62 på godt 14. Siden da er de amtskommunale udgifter imidlertid steget stærkt. I 1961-62 var den samlede amtskommunale udskrivning ca. 234 mill. kr., i 1962-63 ca. 286 mill. kr., i 1963-64 347 mill. kr. og i 1964-65 380 mill. kr. Dette har medført, at den direkte grundskyldpromille i de aller fleste amtsråds kredse er nået op på 14, og ser man på den reelle belastning af grundværdierne — den direkte og den indirekte grundværdibeskatning tilsammen — når man for 1964-

65 op på en samlet amtskommunal belastning af grundværdierne på i alt ca. 23 promille, altså en højere udskrivning end den, man var oppe på, da man i 1961 fandt det nødvendigt at gribe ind med den gældende lov. Dette må i sig selv virke urimeligt, og urimeligheden forstærkes af, at den del af amtsfondsbidraget, der udskrives på kommunerne efter grundværdi, ikke er genstand for konjunkturregulering på samme måde som den direkte amtskommunale grundskyld af landbrugsejendomme, men udskrives på kommunerne med sin fulde vægt uafhængigt af landbrugserhvervets og dermed kommunernes faktiske indtægtsforhold.

Det er da også for længst bekræftet gennem uvildige undersøgelser, at amtsfondsbidraget efter de gældende regler hviler uforholdsmæssigt tungt på de rene landkommuner, hvor bidraget pr. indbygger er langt større end i andre kommuner med højere indtægtsniveau. Der kan således henvises til de beregninger, der er foretaget af kommunallovskommissionens sekretariat bl. a. i Fynsundersøgelsen, og senest til Mariboskiten.

Hvad angår stillingen her i salen, er det indtrykket, at det fra socialdemokratisk og radikal side er erkendt, at det nuværende amtskommunale beskatningssystem er utilfredsstillende og i virkeligheden ude af stand til at bære yderligere belastning. Der kan i så henseende henvises til overvejelserne i forbindelse med den i foråret gennemførte ændring af den kommunale ejendomsskattelev. Som bekendt foreslog venstre og de konservative dengang en hurtigere afvikling af den fikserede ejendomsskyld. Dette forslag blev imidlertid afvist af de daværende regeringspartier, der henviste til, at en forceret afvikling af disse indtægter, der for amtskommunerne tilsammen udgør ca. 50 mill. kr. årlig, måtte aktualisere spørgsmålet om en omlægning af den amtskommunale beskatning.

De 50 mill. kr., ejendomsskylden indbringer, svarer imidlertid med de seneste års stigningstakt blot til ét års forøgelse af den amtskommunale beskatning. Fra forslagsstillernes side anser vi det derfor for tvungende nødvendigt, at vi allerede nu skrider til en justering af den amtskommunale

[Alfred Bøgh.]

beskatningsordning, og vi håber, at vi kan vinde gehør for tanken hos de øvrige partier her i salen.

Efter forslaget skal ændringen have virkning allerede for det kommende skatteår. Man kan sige, at forslaget kommer sent, men vi vil i denne forbindelse gerne fremhæve, at det netop er amtskommunernes budgetforslag for det kommende år, der så at sige har fremtvunget forslaget. Budgetforslagene viser nemlig overalt en meget kraftig forøgelse af udskrivningen, navnlig som følge af stigende lønudgifter bl. a. til dækning af tjenestemændenes løn- efterslæb og de lønstigninger, der yderligere må forventes. I Ålborg amt udgør disse stigninger ca. 3 mill. kr. svarende til en stigning på ca. 30 pct. af det beløb, der skal udskrives på kommunerne, og det er mit indtryk, at denne stigning absolut ikke er ekstraordinært stor, tværtimod.

Netop den omstændighed, at stigningen falder på lønningerne, gør det i øvrigt særlig rimeligt at gå over til en ordning, hvorefter amtsfondsbidraget fordeles efter indkomst, således at den indirekte ejendomsbeskatning til amtskommunen falder bort.

Vi er naturligvis fra forslagsstillernes side opmærksom på, at der sidder et byrdefordelingsudvalg, og at ejendomsskatterne er til overvejelse i en større sammenhæng. Netop derfor vil jeg gerne understrege, at forslaget ikke skal opfattes som en reform, men blot som en rimelig forbedring, en justering af et system, hvis urimeligheder år for år bliver stadig mere åbenbare.

Med hensyn til de sognekommunale budgetter skal blot bemærkes, at det tidligere har vist sig muligt at gennemføre ændringer af budgetterne på et sent tidspunkt. Den gældende lov, som havde virkning allerede for 1961-62, blev først stadfæstet den 18. februar 1961. Sognekommunerne er endvidere vant til, at amtsfondsbidraget først fastsættes endeligt omkring 15. marts, og der er næppe grund til at behandle de ændringer, forslaget kan medføre for fordelingen på de enkelte kommuner, anderledes end de ændringer, der kan følge af amtsfondsoverslagets 2. behandling.

Med disse ord tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til tingets hurtige og villige behandling.

Første næstformand (From): Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 28. januar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsskattens afløsning i visse kommuner m. v.

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af lov om kommunale valg,

forslag til lov om ændring af lov om valg til folketinget,

forslag til lov om ændring i lov om valg til folketinget. (Mandatberegningen m. v.) [af Aksel Larsen m. fl.]

og

forslag til lov om ændring af valgrets- alderen til folketinget [af Aksel Larsen m. fl.].

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om vurdering og beskatning til staten af faste ejendomme.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om køb på afbetaling.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ikraftsættelse for Grønland af visse formueretlige love m. v.

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om ret- tens pleje i Grønland.

7) *Første behandling af:*

Forslag til lov om fragtaftaler ved inter- national vejtransport.

Mødet hævet kl. 17⁵⁴.

42. møde.

Torsdag den 28. januar kl. 13.

Formanden: Medlem af folketinget Niels Mørk har meddelt mig, at han ønsker til socialministeren at stille følgende spørgsmål:

„Hvad kan ministeren oplyse om folkepensionisters muligheder for at oppebære folkepension under ophold i udlandet?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om erhvervsskattens afløsning i visse kommuner m. v.

Valgt blev: *Børge Schmidt, Holger Eriksen, Ove Hansen, Erhard Jakobsen, Egon Jensen, Kolbjørn, Peter Nielsen, Chr. Rasmussen, Jens Chr. Christensen, Foged, Thisted Knudsen, Ejner Kristensen, Juul Madsen, Asger Jensen, Støhr Johansen, Axel Sørensen og Sigsgaard.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunale valg,

forslag til lov om ændring af lov om valg til folketinget,

forslag til lov om ændring i lov om valg til folketinget. (Mandatberegningen m. v.) [af Aksel Larsen m. fl.]

og

forslag til lov om ændring af valgretsaldere til folketinget [af Aksel Larsen m. fl.]

Valgt blev: *Holger Eriksen, Ditlevsen, Andreas Hansen, Boye Hansen, Ove Hansen, Niels Matthiasen, Børge Schmidt, Tastesen, Harald Nielsen, Henry Christensen, Jens Chr. Christensen, Erik Eriksen, Poul Sørensen, Havnstrup Clemmensen, Thestrup, Skutte og Poul Dam.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om vurdering og beskatning til staten af faste ejendomme.

(Lovforslaget (nr. 65) findes i tillæg A. sp. 867, fremsættelsen i tidenden sp. 1883).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ove Hansen: Der er et par ret væsentlige ændringer til den gældende lovgivning i det foreliggende forslag til lov om ændring i lov om vurdering og beskatning til staten af faste ejendomme, og de vedrører det prisniveau, der skal lægges til grund ved omvurderinger, og værdiansættelsen af landbrugsjord i områder med godkendt byudviklingsplan, altså arealer, der ligger i yderzone.

Jeg vil gerne sige om disse ændringer, at med hensyn til den første om værdiansættelsen, da har det hidtil været således, at det var det gældende prisniveau, der skulle lægges til grund ved omvurderingen. Nu foreslår den højtærede finansminister, at man skal bruge prisniveauet ved den ordinære vurdering, altså 12., 13. o. s. v., og jeg vil gerne sige, at efter at have tænkt lidt over dette forslag finder jeg det i og for sig rimeligt, at det er prisniveauet ved den ordinære vurdering, der skal anvendes.

Det er jo således nu, at bygnings skylden er fikseret for ældre ejendommers vedkommende, afgiften ligger altså fast her, og for de nyopførte ejendommers vedkommende svares der ikke bygnings skyld længere. Derfor har værdiansættelsen ikke den betydning, som den havde tidligere, og dertil kommer, hvad vi ofte har været vidne til, at en tilbygning til en ejendom ved omvurdering har bevirket, at ikke alene selve ejendomsværdien er forhøjet, men også grundværdien. Og selv om ejeren af ejendommen kunne forlange, at man kun forhøjede bygnings skylden med det beløb, som forandringen eller tilbygningen havde kostet, så kunne han ikke for grundværdiansættelsens vedkommende forlange, at man skulle gå ned til den oprindelige fra den ordinære vurdering; man skulle tage prisen i dag.

Nu foreslås det altså, at ved fremtidige vurderinger skal prisniveauet ved de ordinære vurderinger være afgørende, og heri